

ACC. N:R M. 15239: 1-2.

Landskap: Bohuslän Upptecknare: Gösta Olsson, Lund
Härad: Flämingenäs Berättare: Johan Martinsson, Gullmars-
socken
Socken: Lyse Berättarens yrke: småbrukare
Uppteckningsår: 1961 Född år 1898 i Lyse

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND
—

Småbruk. s. 1.
Tjänstefolk. s. 1-2.

Mitt ställe är ett gammalt båtsmanstorp. Far köpte det av gubben Warm, som var båtsman. Vi hade 1 ko, några får och höns. Far gick borta för dan på gårdarna; han och hans bror, som också hade ett litet ställe intill vårt, gick omkring och tröskade med prejel för Lysebönderna. Nära oss bodde Klara, hon var ogift och hade 2 barn; hon gick för dan hos bönderna och hjälpte till vid slakt, skörd, potatisupptagning, tvätt, torvupptagning. I min krafts dagar var far på jordbruksarbete i Norge flera somrar. Det hände att han gick dit och hem, men för det mesta for han med båt. Vi var 6 barn, och det var knappt med mat och pengar många gånger. En eka hade vi och fiskade med vanlig dörj till husbehov och ibland mer, men farbrors pojkar hade vad. Bar mjölk till Lysekil varje dag, sålde lite potatis, å någon gång på året blev det en kalv att sälja på torget. Onsdag och lördag fick vi vanligen åka till stan med en granne, som hade häst och kärra och också stod på torget. Honung att sälja blev det också, för vi hade många bin. Mor kardade ull, spann och vävde. Häst och redskap fick vi låna av grannbönder mot att vi gjorde dagsverken åt dem.

Det var ingen här som hade lust att arbeta i stenhuggeri. Ende sjömannen var Klaras Gustav. Han var med på skonare i många år med tegel från Jordfall runt om i skärgården. Sen fraktade han ved från Bokenäslandet till Lysekil med egen skuta tills för 5 år sedan, då den sjönk. Här var ingen som utvandrade, så vitt jag vet.

Då jag gått och läst, tog jag drängplatser i socknen. Lite betalt och knalt med maten hos snåla bönder. På Fiskebäck fick jag 5 kr och en mössa för arbete maj-oktober; där åts spicken sill och vattenblandad mjölk, inte en fläskbit eller ett köttstycke så långt halvåret var.

På Alsbäck fick tjänstefolket havrebröd i köket, familjen själv åt rågbröd och vetebröd i matsalen; sockerbitar delades i 4 delar, så vi fick 1/4 på man, och likafullt begärde bonden, att jag skulle ta med mig sockerkort (detta var under 1:a världskriget). Då sa mamma, att det fick vara slut för min del på det stället, å så blev det. Från 1917-1932 arbetade vi på tegelbruket i Jordfall, Klaras Gustav och jag; en tid var vi 4 man härifrån Gullmarsskogen på bruket, men ingen från någon annan del av Lyse. Det var 1 timmes rodd morgon och kväll över Gullmarn; var det grov sjö, tog det längre tid, å i oväder övernattade vi på bruket. Arbetsdagen var 10 tim. och lönen 40 öre/tim., fram på 1920-talet 90 öre/tim. Det var stora pengar på den tiden, jämfört med vad andra här tjänade då. De som gick hos bönderna fick 1 kr. om dan och maten.

Mina föräldrar dog 1930-31, och från 1932 har jag gått hemma och skött torpet och gått borta för dan då och då. Vävt trasmattor om vintrarna och lagat lite skor. Inget fast arbete, men haft så jag klarat mig.

Mina bröder dog då de var 10 respektive 18 år. Jag har 2 systerar gifta i Lysekil och 1 i Stockholm.